

Na kraju prošle, 2010. Godine, zamjenjen je ministar financija; umjesto Ivana Šukera dobili smo Martinu Dalić. Premijerka Jadranka Kosor je sasvim precizno najavila promjene već u siječnju ove godine. U tom smislu predlažem promjenu u oporezivanju dohotka; umjesto sadašnjih 1.800 kuna predlažem da neoporezivi dio iznosi 3.000 kuna.

U knjizi „Porezna reforma i hrvatska kriza“, objavljena prije godinu dana, predložio sam neoporezivi dio dohotka u iznosu od 5.000 kuna. Kako se je krvna slika hrvatskog gospodarstva dodatno pogoršala to mi se čini primjerenijim predložiti u ovom času 3.000 kuna kao neoporezivi dio. Bilo bi više nego dobro da Vlada najavi povećanje neoporezivog dijela dohotka za 1.000 kuna svake godine dok se iznos neoporezivog dijela dohotka ne izjednači sa iznosom koji je potreban da bi se četveročlana obitelj reproducirala na razini minimalnog standarda sukladno civilizacijskim dosezima našeg vremena.

Povećati neoporezivi dio dohotka je nužno iz prostog razloga jer po načelu porezne sposobnosti porezni obveznik može i treba doprinositi zajednici sukladno svojoj poreznoj snazi. Drugim riječima, tek pošto porezni obveznik osigura svoju prostu reprodukciju moguće je ostatak dohotka oporezovati. Zato sam predložio 5.000 kuna kao neoporezivi dio dohotka.

Učinci povećanja neoporezivog dijela dohotka bili bi neuporedivo veći od potencijalnog gubitka poreznih prihoda. Naime, hrvatsko je gospodarstvo u najvećem dijelu obilježeno granama niske dodane vrijednosti što znači da dominiraju tzv. stare industrije niskog organskog sastava kapitala. U tim industrijama dominiraju niski osobni dohoci često puta na razini 2.500 kuna ili još nižim. Upravo oslobađanje tako niskih dohodaka od oporezivanja omogućilo bi poduzetnicima da u najmanju ruku zadrže broj zaposlenih. Moje je mišljenje da bi uz dodatne mjere bilo moguće da se poveća broj zaposlenih što bi imalo znatne učinke na precepciju svih građana hrvatske glede stanja i eventualnog izlaska iz krize hrvatskog gospodarstva. Kako se predviđa značajno smanjenje zaposlenosti u ovoj godini to je iznalaženje mogućih rješenja da se planirano smanjenje zaposlenosti ne dogodi od izuzetnog značaja. Da se upotpuni slika mogućih učinaka predloženog navodim grane kojima bi povećanje neoporezivog dijela dohotka pogodovala: tekstilna industrija, drvna industrija, kožna industrija, maloprodaja, ugostiteljstvo i turizam

Takvu bi mjeru centralna banka morala „objeručke prihvatiti“ je ona smanjuje poreznu presiju, troškove, i time povećava konkurentnu sposobnost hrvatskog gospodarstva što predstavlja - neizravnu devaluaciju. Pri tome, valja podsjetiti da je izvozna orijentacija sudbina hrvatskog gospodarstva po nizu kriterija od kojih je najvidljiviji inozemni dug i kronični deficit na tekućem

računu platne bilance.

Ukoliko centralna banka ne podrži mjeru povećanja neoporezivnog dijela dohotka valjalo bi povećati PDV na 24% posto – neizravna devalvacija - čime bi se dodatno smanjila potrošnja u korist štednje. Dugoročno će svaka vlast bez obzira na socijalnu senzibilnost izraženu u programskoj orijentaciji morati smanjivati potrošnju u najvećoj mogućoj mjeri i povećavati sklonost štednji. Naprosto to je sudbina malih, nerazvijenih, otvorenih i visokozaduženih zemalja.

Restrukturiranje aktive proračuna nije moguće započeti ako se ne otvori manevarski prostor u postojećim gabaritima proračuna. Upravno povećanje neoporezivog dijela dohotka smanjilo bi sivo gospodarstvo jer naprosto za to ne bi bilo potrebe; plaće na crno često iznose manje od 3.000 kuna. Javna je tajna da dio nezaposlenih radi „na crno“ pa i prima plaću na crno. Ovo bi se mjerom bar dijelom smanjila nezaposlenost što bi imalo znatnog utjecaja na povećanje rejtinga vladajućoj koaliciji.